

ZAPROSZENIE

**Towarzystwo Kultury Języka
Instytut Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego
Burmistrz Miasta i Gminy Daleszyce
oraz Fundacja Języka Polskiego**

serdecznie zapraszają na ogólnopolską konferencję naukową

RÓŻNORODNOŚĆ JĘZYKOWYCH OBRAZÓW ŚWIATA W MOWIE WSPÓŁCZESNYCH POLAKÓW

która odbędzie się w dniach 8 -9 lipca 2025 r. w Daleszycach i w Świętej Katarzynie

Program

Wtorek, 8 lipca 2025 r.

Sala konferencyjna Urzędu Miasta i Gminy w Daleszycach, Plac Stanisława Staszica 9

9.30 – 9.50 Uroczyste otwarcie konferencji połączone z wernisażem wystawy „Słowa ocalone od zapomnienia” w holu Łosickiego Domu Kultury

9.50– 10.10 **Dariusz Kalina** – Z kart historii Ziemi Kieleckiej

OBRADY PLENARNE

JĘZYKOWY OBRAZ ŚWIATA JAKO PRZEDMIOT I METODA BADAŃ LINGWISTYCZNYCH

10.10– 10.30 **Anna Tyrpa (IJP PAN)** - Regiony Polski odbite w języku

10.30 – 10.50 **Ewa Masłowska (IS PAN)** – Językowo-kulturowy obraz świata w zabobonach dawnych i współczesnych

10.50 – 11.10 **Anna Hryniewicka (APS)** – Językowy obraz współczesnego świata w świetle wiedzy psychologicznej

11.10 – 11.30 **Dyskusja**

11.30 – 11.50 **Przerwa na kawę**

OBRADY W SEKCJACH

	SEKCJA A JĘZYKOWY OBRAZ TEGO, CO BLISKIE CZŁOWIEKOWI	SEKCJA B SZKOŁA I PRZEDSZKOLE - MIEJSCA TWORZENIA SIĘ JĘZYKOWEGO OBRAZU ŚWIATA
11.50 – 12.10	Anna Kostecka-Sadowa (IJP PAN) - Słownictwo związane z domem wiejskim dawniej i dziś w mowie Polaków na Kresach południowo-wschodnich	Andrzej Borkowski (UwS) - Obraz przyjaźni w mowie dzieci w wieku przedszkolnym
12.10 – 12.30	Katarzyna Sicińska (UŁ) - Językowa kreacja domu w powieści „Tańczący jastrząb” Juliana Kawalca.	Marta Szelenbaum (UW) - O językowym obrazie świata w wypowiedziach narracyjnych dzieci w wieku przedszkolnym
12.30 – 12.50	Ewa Młynarczyk (UKEN) – Językowy obraz biedy we współczesnych przekazach medialnych - od sytuacji przymusowej do świadomego wyboru	Michalina Surma (UAM) - „Gwary w szkole” – wstępna koncepcja platformy z materiałami do nauczania o dialektach i gwarach w szkole
12.50 – 13.10	Dyskusja	Dyskusja

13.10 – 14.00 – Przerwa obiadowa

	SEKCJA A ODMIANY ŚRODOWISKOWE JĘZYKA	SEKCJA B JĘZYK TEKSTÓW LITERACKICH
14.00 – 14.20	Alicja Dzięcioł (UW) – Słowa klucze opieki i doświadczenia: analiza językowa propozycji zgłoszonych do plebiscytu na pielęgniarstwo roku 2023	Marta Kwiatkowska (UŁ) - Obraz kultury duchowej Słowian w <i>Starej baśni</i> Józefa Ignacego Kraszewskiego
14.20 – 14.40	Magdalena Plusa (UJK) - Pod pieśnią głuszca – wybrane określenia śpiewu łownego ptaka utrwalone w tekstach literackich i innych źródłach dokumentujących słownictwo myśliwskie	Wojciech Łukasik (UJ) - Dialogi w literaturze pozytywistycznej i młodopolskiej a język współcześnie używany – spojrzenie korpusowe
14.40 – 15.00	Jakub Sroka (UŁ) - <i>Nalot! Przygotować się na „udziwienie”!</i> – o nazwach komend i ostrzeżeń występujących w mowie obozowej używanej na Majdanku	Lena Solska (UW) - Piosenka czy wiersz? Gramatyka poezji w języku tekstów polskiej piosenki popularnej
15.00 – 15.20	Dyskusja	Dyskusja

15.20-15.40 Przerwa na kawę

	SEKCJA A ŚWIAT ZAMKNIĘTY W SŁOWACH	SEKCJA B ŚWIAT W JĘZYKU DOKUMENTÓW PISANYCH
15.40 – 16.00	Halina Pelcowa (UMCS) - Zapomniane słowa i wartość w nich zaklęta – <i>futryniarze, kościelniki, sienne goście</i> w tradycyjnej obrzędowości weselnej	Błażej Osowski (UAM) - Uwagi o piśmienności ewangelików na podstawie aktów stanu cywilnego z Zagórowa z lat 1843-1865
16.00 – 16.20	Józef Porayski-Pomsta (UW) - Galicyzmy w <i>Słowniku warszawskim</i>	Justyna Potempska (UW) - Język a równouprawnienie płci. Analiza polskojęzycznej prasy społeczno-politycznej w perspektywie diachronicznej
16.20 – 16.40	Łukasz Wnuk (UW) - Jaki jest obraz <i>fajnpolaka</i> ? Ekstensja, cechy definicyjne i funkcje pragmatyczne neologizmu	Agata Łojek i Katarzyna Nowak (UW) - Wieloimienność w metrykach chrztów z parafii Daleszyce i Krośniewice z lat 1830–1864
16.40 – 17.00	Dyskusja	Dyskusja

17.00 Program artystyczny

Środa, 9 lipca 2025 r.

Sala konferencyjna w ośrodku „Baba Jaga” w Świętej Katarzynie, ul. ul. Kielecka 18

OBRADY PLENARNE

GWARY I ZAWARTY W NICH OBRAZ ŚWIATA

9.00 – 9.20 **Justyna Garczyńska, Izabela Stapor (UW)** – Teksty gwarowe z Mazowsza – projekt wykorzystujący nagrania z archiwum prof. Barbary Falińskiej.

9.20 – 9.40 **Jerzy Sierociuk (UAM)** - Czy gwary powinny się standaryzować?

9.40 – 10.00 **Agnieszka Welpa (IJP PAN)** - Współczesne praktyki piśmienne na Mazurach w związku z proponowanym zapisem standardowym.

10.00 – 10.20 **Dyskusja**

10.20 – 10.40 **Przerwa na kawę**

10.40 – 11.00 **Katarzyna Konczewska (IJP PAN)** - „Zawsze była różnica w mowie, wiejski człowiek i szlachta”. Dwa obrazy świata pogranicza polsko-białoruskiego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

- 11.00– 11.20 **Justyna Kobus (UAM)** Wyrażenie *już nie* w języku mieszkańców wsi, czyli jak ludzie mówią o zmieniających się tradycjach
- 11.20 – 11.40 **Klaudia Wojtasik** - U źródeł gwary kujawskiej. Analiza etymologiczna wybranych dialektyzmów
- 11.40-12.00 **Dyskusja**
- 12.00 -12.20 **Irena Jaros (UŁ)** - Wielorodzajowe pospolite nazwy osobowe w gwarach pogranicza Małopolski i Mazowsza
- 12.20 – 12.40 **Katarzyna Zagłoba (UAM)** - Gwara w muzeach – przyczynek do badań nad treściami ekspozycyjnymi
- 12.40 – 13.00 **Dyskusja**
- 13.00 – 14.00 **Przerwa obiadowa**

ROLA KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ W TWORZENIU JĘZYKOWEGO OBRAZU ŚWIATA

- 14.00– 14.20 **Krzysztof Kietliński (UKSW)** - Aspekty moralne żydowskiej Havruty
- 14.20 – 14.40 **Jerzy Kaus (WASE)** - Manipulacja, agresja i wartościowanie na TikToku – kilka ważnych uwag
- 14.40 – 15.00 **Przemysław Megger (UW)** – Językowe wykładniki niepewności. Wyniki badań eksperymentalnych.
- 15.00 – 15.20 **Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska (UW)** – Retoryka ośmieszania we współczesnych wypowiedziach publicznych
- 15.20 – 15.40 **Dyskusja**
- 15.40 – 16.00 **Przerwa na kawę**
- 16.00 – 16.20 **Pavel Shutov (UW)** - Sergiusz Skorwid jako badacz słowiańskich wysp językowych (pro memoriam)
- 16.20 – 16.40 **Stanisław Cygan (UJK)** – Słownik języka mieszkańców Ziemi Łukowskiej Jerzego Sierociuka a dialektologia socjologizująca
- 16.40 – 17.00 **Lucyna Bagińska (TKJ)** - Tekstowy obraz kobiety w ekfrazie z powieści Wiesława Myślińskiego pt. "Ostatnie rozdanie".
- 17.00 – 17.20 **Katarzyna Sobolewska** - Nauczyciel, wychowawca, lokaj czy przyjaciel domu? O młodym Stefanie Żeromskim.
- 17.20 – 17.40 **Dyskusja**
- 17.40 – 17.50 Zamknięcie obrad i podsumowanie konferencji**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu dotacyjnego "Różnorodność Językowa" Instytutu Różnorodności Językowej Rzeczypospolitej